

Naukowcy z Gdańska odkryli nowy gatunek pasożyta

27 kwietnia 2025

Naukowcy z Uniwersytetu Gdańskiego odkryli nowy gatunek roztocza. Jest on pasożytem skórnym, który powodował groźne objawy chorobowe w obrębie głowy u małpiatki galago senegalskiego.

Nowy gatunek roztocza został nazwany *Demodex galagoensis* (Izdebska, Rolbiecki et Skomorucha, 2025). Został on odkryty i opisany wraz z objawami pasożytnictwa przez naukowców z Katedry Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii Wydziału Biologii UG, prof. Leszka Rolbieckiego i prof. Joannę N. Izdebską we współpracy z lekarzem weterynarii Łukaszem Skomoruchą.

„Z naszym zespołem skontaktował się pan Łukasz Skomorucha, który w swej praktyce natknął się na przypadek objawów chorobowych powodowanych przez nużeńca u pochodzącego z prywatnej hodowli galago senegalskiego. Prosił o możliwość identyfikacji gatunkowej. Pasożyt okazał się być gatunkiem nowym dla nauki” – powiedział PAP dr hab. Leszek Rolbiecki, prof. UG.

Wyjaśnił, że jego zespół z Pracowni Parazytologii i Zoologii Ogólnej od lat prowadzi badania parazytologiczne różnych grup i gatunków zwierząt, od dziko żyjących po domowe i hodowlane/użytkowe.

„Pasożyty są powszechne wśród żywicieli, często występują bezobjawowo. Natomiast czasami mogą powodować parazytozy (choroby pasożytnicze) – o różnym przebiegu, niekiedy groźnym, a nawet śmiertelnym. Dlatego badania wiążą się ze współpracą z lekarzami weterynarii, którzy zwracają się do nas w kwestiach diagnostyki i identyfikacji pasożytów” – dodał.

Najnowsze odkrycie potwierdza możliwość istnienia nowych, nieznanych pasożytów, które w sprzyjających dla siebie warunkach mogą nadmiernie namnażać się u żywiciela powodując objawy chorobowe.

„Dotyczy to szczególnie egzotycznych zwierząt, hodowanych nie tylko w ogrodach zoologicznych, ale coraz częściej pojawiających się w hodowlach prywatnych jako zwierzęta domowe, których pasożytofauna jest słabo poznana” – tłumaczył biolog.

Jego zdaniem, mimo że pasożyt został odkryty u ssaka naczelnego, a zatem spokrewnionego z człowiekiem, jest on prawdopodobnie swoisty dla galago, a więc nie powinien być dla nas groźny.

„Prawdopodobnie w postaci zarażenia bezobjawowego znalazł się u zwierząt stanowiących początek hodowli; natomiast pasożyty w sprzyjających okolicznościach namnożyły się i zmanifestowały swoją obecność powodując objawy chorobowe na skórze małpiatki” – dodał.

Zaznaczył, że jeśli pasożyty takie przejdą na żywiciela z innego gatunku, prawdopodobnie nie będą miały możliwości życia i rozwoju w jego skórze.

Choć – jak podkreślił – nigdy nie można wykluczyć ewentualnej reakcji alergicznej. Dotychczas jednak nie opisano takich przypadków. W trakcie obserwacji zaobserwowano zmiany chorobowe na głowie galago, głównie wokół oczu i małżowin usznych, a także wokół pyska i na czole. Miały one postać guzkowatych (do ok. 2 cm) zmian.

„Leczenie polegało na chirurgicznym usunięciu/oczyszczeniu najbardziej uciążliwych zmian, a następnie zastosowano terapię antybiotykową i niesteroidowe leki przeciwzapalne” – tłumaczył ekspert.

Zdaniem prof. Rolbieckiego, dla efektywnego leczenia, ale

także profilaktyki, w tym oszacowania ryzyka zarażenia pasożytami ludzi czy innych zwierząt, istotne jest poznanie biologii pasożytów, ich trybu życia, mechanizmów zarażenia.

„Kluczem do tego jest poprawna identyfikacja gatunkowa, często możliwa tylko przez specjalistów zajmujących się badaniami taksonomii danej grupy” – podkreślił. Dodał, że obecne badania wskazują istotną rolę współpracy i koordynacji analiz weterynaryjnych z badaniami zoologicznymi i parazytologicznymi.

„Ważnym elementem takich odkryć jest wkład w poznanie bioróżnorodności, czynnika kluczowego dla funkcjonowania ekosystemów, co stanowi jedno z najważniejszych wyzwań współczesnej nauki” – ocenił biolog. Formalny opis gatunku, wraz z charakterystyką pasożytnictwa i opisem przypadku chorobowego opublikowany został w specjalistycznym czasopiśmie parazytologicznym „International Journal for Parasitology: Parasites and Wildlife”.

Prof. Rolbiecki dodał, że Pracownia Parazytologii i Zoologii Ogólnej UG jest jedynym ośrodkiem, gdzie możliwa jest jednoznaczna identyfikacja tych roztoczy. „Odkryliśmy i opisaliśmy 30 nowych dla nauki gatunków roztoczy, w tym swoiste pasożyty żubra, muflona, tchórza, wydry, kota, psa, bobra, kreta, różnych gryzoni i nietoperzy” – podał.

Zapowiedział, że we wrześniu w Gdańsku odbędzie się XXVII Zjazd Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. „Będzie to okazja do wymiany doświadczeń między parazytologami o różnych specjalnościach naukowych a przedstawicielami środowisk zawodowych diagnostów, lekarzy medycyny i weterynarii” – zapowiedział.

Autorstwo: PAP

Źródło: NaukawPolsce.pl